

Н.В. Бойченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

А. Мачеринскене, д-р наук, проф., декан факультету економіки та управління бізнесом (*Вільнюський університет, Вільнюс, Литва*)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІА ПІД ЧАС ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ»

Вираз «читати лекцію» сягає корінням у Середньовіччя, коли не було підручників, і лекція була єдиним джерелом інформації для студентів. Спостереження щодо ставлення студентів до того, як викладачами підносяться знання показують, що якщо студент-першокурсник в більшості випадків приймає висловлювання викладача як незаперечну істину, то студенти 4–5 курсів схильні дискутувати в процесі пізнання істини.

Лекція повинна бути органічно пов'язана з іншими видами навчальних занять:

- семінарами;
- практичними заняттями;
- навчальною та виробничою практиками;
- позааудиторною самостійною роботою студентів.

Лекція повинна бути науковою, доступною, емоційною у викладі, наочною, нести достовірну інформацію.

Ще в 1969 році Dale показав, що люди зазвичай запам'ятовують 10% того, що вони читають, 20% того, що вони чують, 30% того, що бачать, і 50% того, що вони чують і бачать одночасно, 70% того, що вони говорять і пишуть, 95% того, чого вони кого-небудь навчають. Таким чином, сприйняття і відтворення візуальної інформації вимагає менше часу порівняно з вербальною.

Лекції з використанням мультимедійних версій стають більш видовищними і доступними для сприйняття. Ці технології відкривають для лектора нові дидактичні можливості збільшення ефективності сприйняття лекційного матеріалу.

Використання засобів мультимедіа значно підвищує ефективність лекцій, однак має і свої особливості, які необхідно враховувати при підготовці лекцій і під час їх читання.

Застосування технічних засобів візуалізації матеріалу, яке дозволило перейти від ілюстрації лекції малюнками і текстами на

дощі до слайд-шоу, що містять опис термінів, основні визначення, діаграми, схеми, анімовані схеми і тексти програм, значно скоротило непродуктивні витрати часу на лекції і забезпечило можливість уповільнення темпу викладу матеріалу.

Практика показала, що в разі використання презентацій значно збільшився ступінь наочності матеріалу лекцій за рахунок:

- наявності єдиного стилю уявлення однотипної інформації – що спрощує запам'ятовування інформації для студентів з розвинутою візуальною формою сприйняття;

- великої кількості схем, діаграм і інших видів графічних ілюстрацій;

- анімації процесу виконання складних операцій;

- зіставлення анімації реалізованих процесів і програм, що їх організовують;

- порівняльного представлення різних варіантів і способів обробки;

- багаторазового розгляду складного матеріалу, як за допомогою безпосереднього повторення анімації процесу, так і з використанням схем різних видів.

Застосування слайдів також спрощує:

- а) систематизацію матеріалу – визначення меж розділів і їх ієрархії;

- б) нагадування матеріалу попередньої лекції на початку поточного – здійснюється «гортання» слайдів з невеликими коментарями.

Звільнення часу за рахунок виключення рутинної роботи викладача і студентів дозволили знизити темп лекції, в тому числі й за рахунок демонстрації додаткових прикладів. З'явилася можливість індуктивного викладу матеріалу, що полегшило його логічне зв'язування.

Таким чином, використання мультимедійного середовища істотно розширює можливості застосування основних дидактичних принципів, таких як:

- поступовість, послідовність і систематичність викладу матеріалу;

- забезпечення високого ступеня наочності викладеного матеріалу;

- стимуляція свідомості й активності учнів.